

De Vreedzame School

Aanleidingen ontstaan De Vreedzame School (1999)

- toenemende gedragsproblematiek in scholen
- grensoverschrijdend gedrag kinderen
- grote ordeproblemen in klassen
- willen bijdragen aan persoonlijke en maatschappelijke vorming leerlingen in school

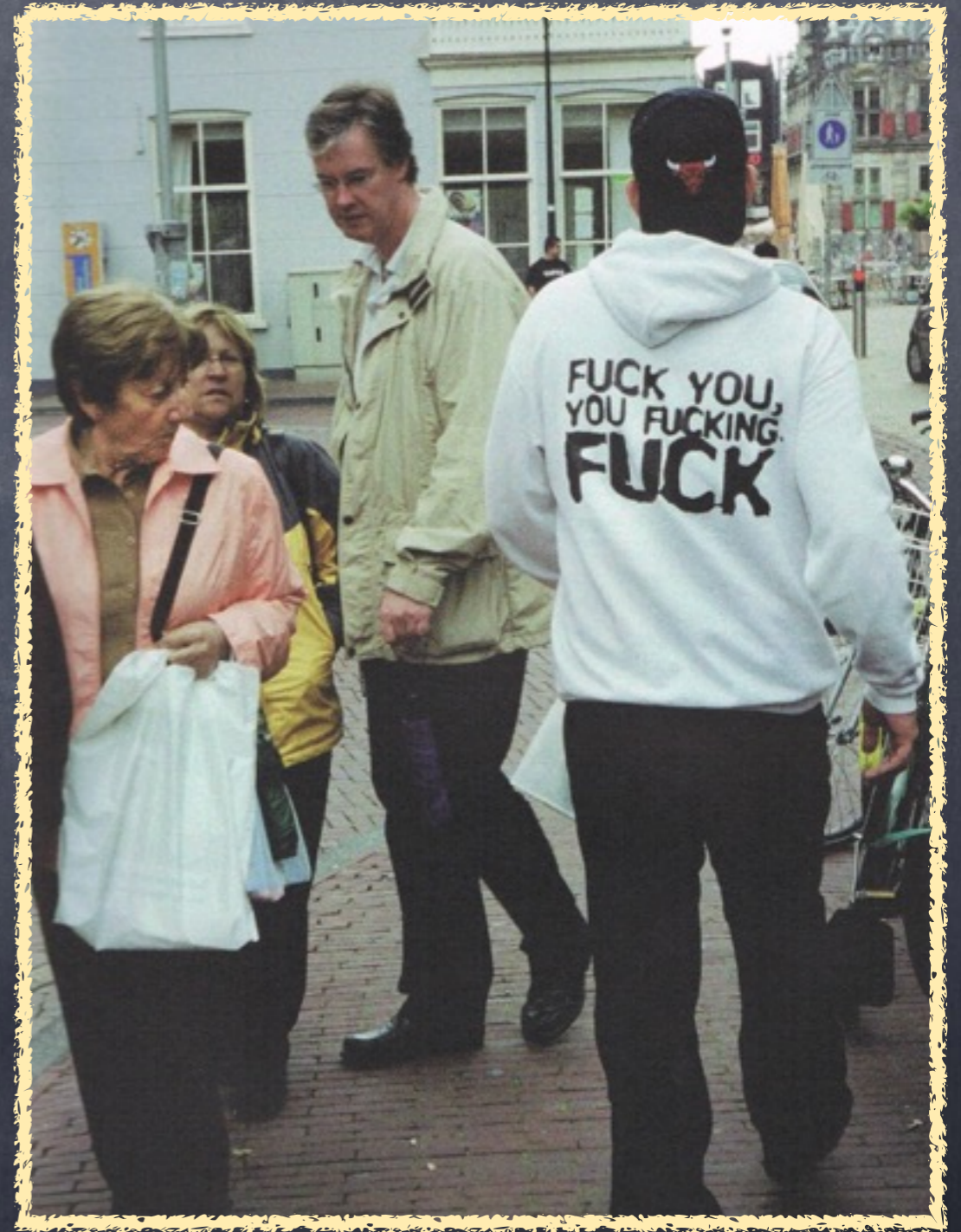
filmpje Brooklyn

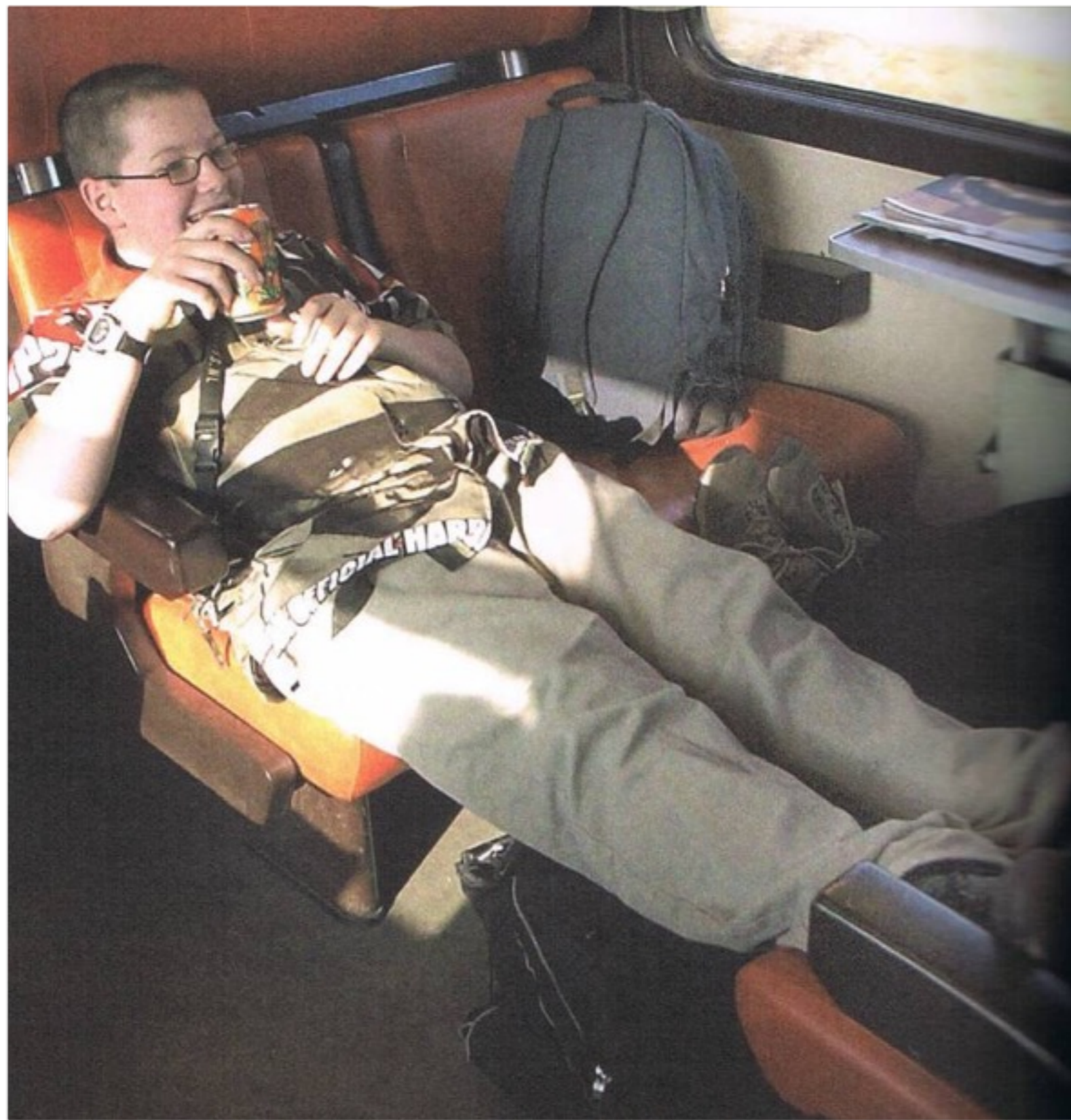
New York 1998

In samenleving en school zorg om jeugd

- afnemende omgangsvaardigheden
- maatschappelijke zorg om jeugdcriminaliteit en geweld

Ontwikkelingen in de samenleving

- toegenomen welvaart
- individualisering

Ontwikkelingen in de samenleving

- Democratisering en emancipatie
- Ontkerkelijkking
- Migratie

Gevolgen in het algemeen:

- traditionele verbanden verdwijnen
- mensen minder afhankelijk religieuze achtergrond
- wegvallen richtlijnen en regels
- sterk toegenomen vrijheid om eigen keuzes te maken
- mondige burgers
- tanend gezag

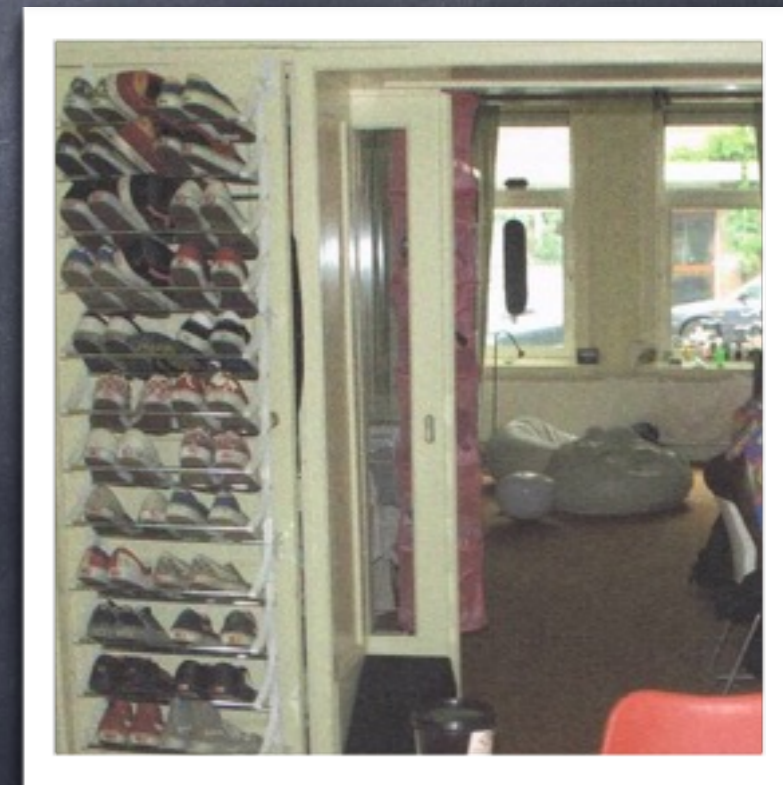
Gevolgen voor de opvoeding

- nadruk op individuele ontplooiing, persoonlijk geluk van kinderen
- vertrouwde kaders waar kinderen en volwassenen elkaar ontmoeten zijn verdwenen (buurt, gezin, familie, kerk, jeugdorganisaties)
- verantwoordelijkheid opvoeding drukt zwaar op scholen en ouders
- balans tussen vrijheid en grenzen stellen verstoord

Gevolgen voor kinderen:

- kind is mee-geëmancipeerd
- kinderen van nu nauwelijks verplichtingen; geen noodzaak meer voor
- gelijkwaardigheid; van gehoorzamen naar onderhandeling
- weinig grenzen, alles kan
- sterk besef van eigenwaarde
- assertief en mondig, korte lontjes

Voordelen, maar ook:

- sterke eigenwaarde vraagt om zelfbeheersing
- meer vrijheid vraagt om verantwoordelijkheid
- individualisme vraagt om gemeenschapszin

Waar en van wie leren kinderen:

- zelfbeheersing
- verantwoordelijkheid
- gemeenschapszin
- empathie

- omgaan met diversiteit van onze samenleving

Wat moet er gebeuren?

- balans tussen steun en toezicht: grenzen stellen
- verdichting van de opvoeding: allemaal opvoeders
- kinderen gevoel geven dat het uitmaakt dat ze er zijn
- kinderen actief aanspreken op verantwoordelijkheid
- een gevoel van sociale verbondenheid creëren

Wet actief burgerschap en sociale integratie (sinds 2006)

de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van een
gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren

Ingegeven door:

- **individualisering** in samenleving
- **integratie** immigranten (moord op Theo van Gogh 2004)
- behoefte aan **sociale cohesie**

Minister wil dat school radicalisering aanpakt

Onderwijs moet zich meer richten op maatschappelijke taken, vindt Jet Bussemaker

Minister Jet Bussemaker

Bussemaker wil dat scholen meer aandacht besteden aan de maatschappelijke taken van de school. Dit doet zij door de school te laten kiezen voor een maatschappelijke taak. Dit kan bijvoorbeeld zijn het organiseren van een evenement, het oprichten van een club of het organiseren van een project. Bussemaker wil dat scholen ook meer aandacht besteden aan de maatschappelijke taken van de school. Dit doet zij door de school te laten kiezen voor een maatschappelijke taak. Dit kan bijvoorbeeld zijn het organiseren van een evenement, het oprichten van een club of het organiseren van een project.

"Het onderwijs mag nooit weghijven. Ook niet als een leerling opeens niet meer met meidjes aan een tafeltje wil zitten."

Jet Bussemaker, minister van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur

Bussemaker wil dat scholen meer aandacht besteden aan de maatschappelijke taken van de school. Dit doet zij door de school te laten kiezen voor een maatschappelijke taak. Dit kan bijvoorbeeld zijn het organiseren van een evenement, het oprichten van een club of het organiseren van een project. Bussemaker wil dat scholen ook meer aandacht besteden aan de maatschappelijke taken van de school. Dit doet zij door de school te laten kiezen voor een maatschappelijke taak. Dit kan bijvoorbeeld zijn het organiseren van een evenement, het oprichten van een club of het organiseren van een project.

VERBODEN OP TOEGANG

Uitgangspunt van De Vreedzame School

- kinderen hebben het nodig om nodig te zijn in een gemeenschap
- school speelt een rol hierin
- onderzoek: hoe meer sociale verbondenheid hoe minder probleemgedrag

De Vreedzame School

- ④ maakt van klas en school een gemeenschap
- ④ geeft kinderen een stem en maakt ze medeverantwoordelijk voor die gemeenschap
- ④ maakt van de school een oefenplaats voor democratisch burgerschap
- ④ creëert een expliciete sociale norm

Een gezonde democratie

Op de loer liggen:

- wij-zij-denken
- morele en sociale uitsluiting
- dehumaniseren

Tenzij we kinderen het tegendeel leren:

- leren zien van overeenkomsten
- empathie, je verplaatsen in ander
- open staan voor verschillen

Wat leren kinderen in De Vreedzame School ?

**gezamenlijke
besluitvorming**

mening hebben
argumenteren
verplaatsen in mening
ander
compromissen sluiten
respect voor minderheid
kritisch denken

**conflicten
oplossen**

win-win-oplossing
onderhandelen
mediatie
van perspectief
wisselen
omgaan met boosheid

**verantwoor-
delijkheid voor
gemeenschap**

verantwoordelijkheid
voor elkaar
zorgzaam
behulpzaamheid
initiatief nemen
participatie
samenwerken

**open staan
voor
verschillen**

tolerantie
vrijheid van
meningsuiting
respect voor andere
culturen,
levensbeschou-
wingen, religies

**democratisch
ABC**

principes van democratie
verkiezingen
vertegenwoordiging
democratische instituties

De blokken:

Blok 1 - We horen bij elkaar (10 lessen)

We horen bij elkaar

Blok 2 - We lossen conflicten zelf op (6 lessen)

Blok 3 - We hebben oor voor elkaar (6 lessen)

Blok 4 - We hebben hart voor elkaar (6 lessen)

Blok 5 - We dragen allemaal een steentje bij (4 lessen)

Blok 6 - We zijn allemaal anders (6 'lessen')

De Vreedzame School: meer dan een lesmethode

school en klas als oefenplaats voor democratisch burgerschap,
met een positief sociaal en moreel klimaat, waarin:

- kinderen een stem krijgen
- kinderen zich gehoord en gezien voelen
- iedereen op een positieve manier met elkaar omgaat
- minder sprake is van handelingsverlegenheid bij leerkrachten

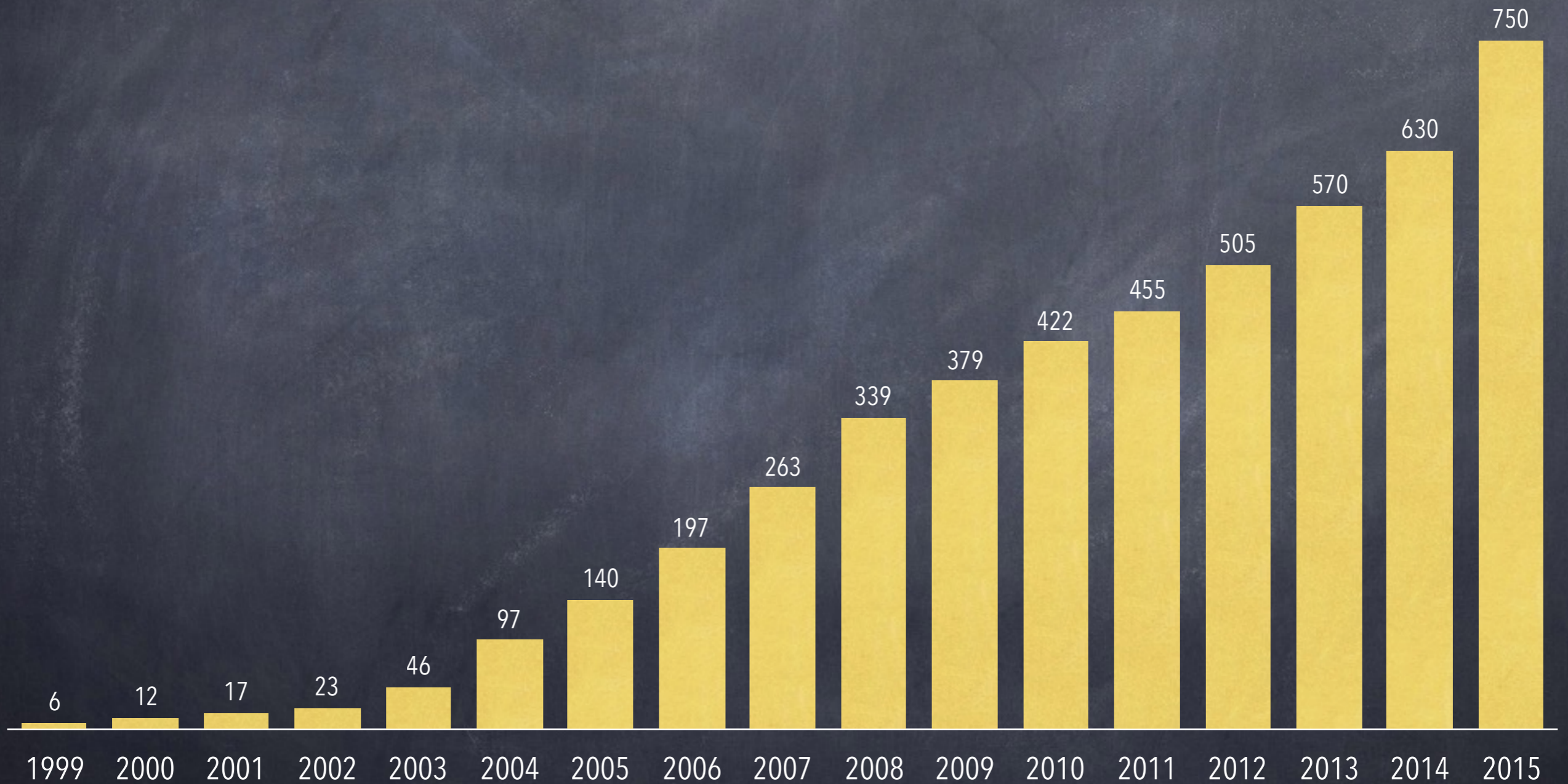
De Knikkercommissie

De Vreedzame School - Leerlingparticipatie 2014

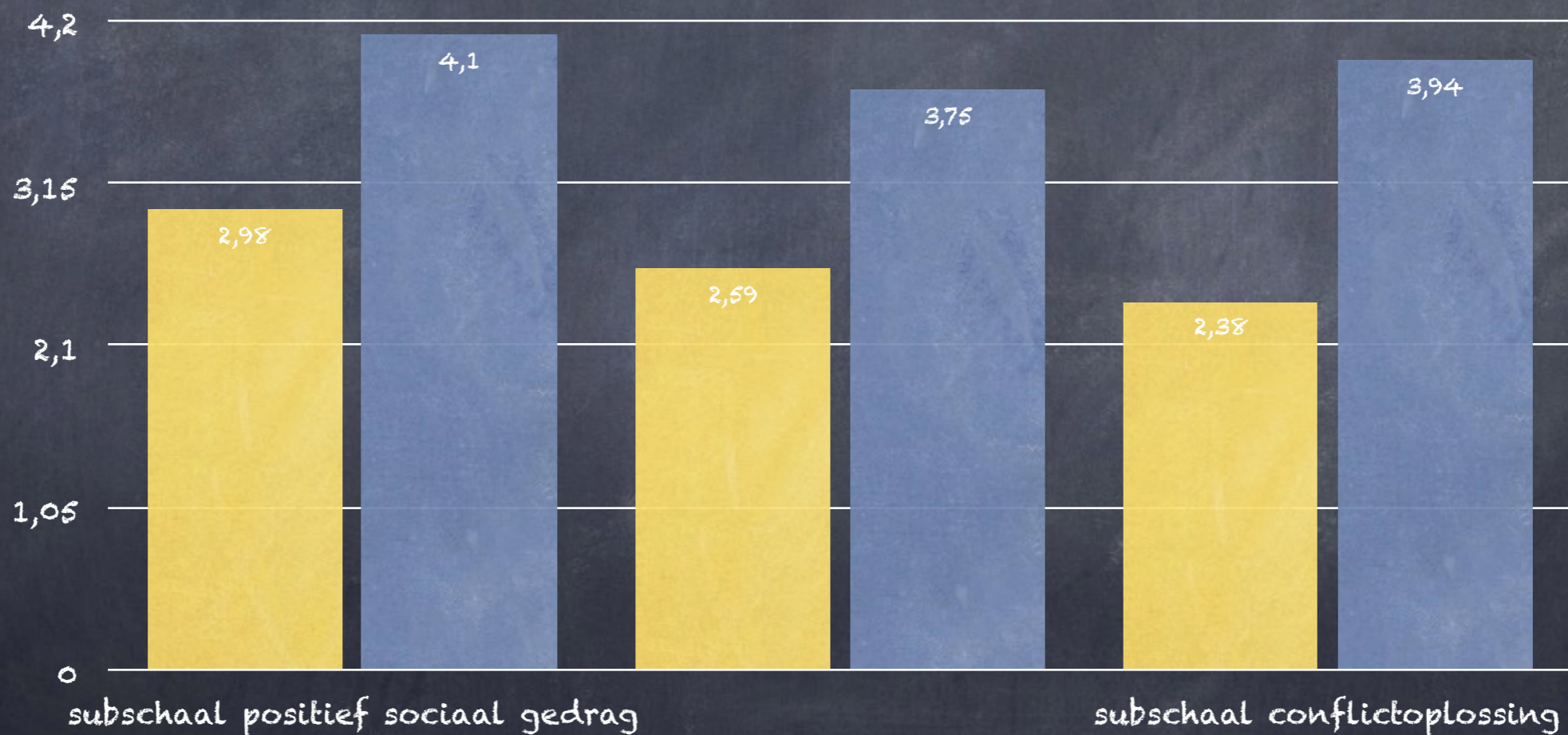
Aantal Vreedzame scholen

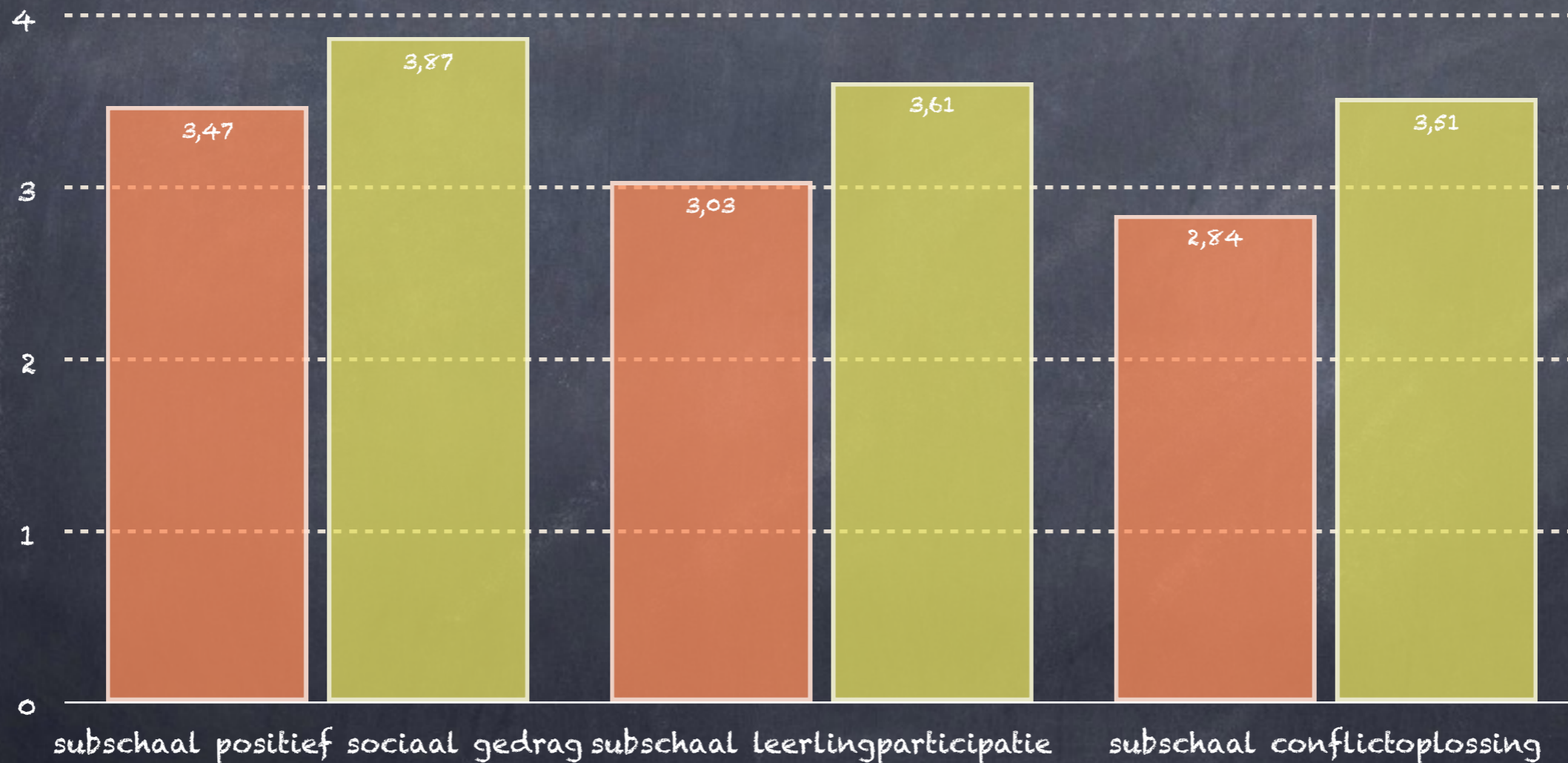
Verandering in groepsklimaat (groep van 85 scholen):

■ voor ■ na

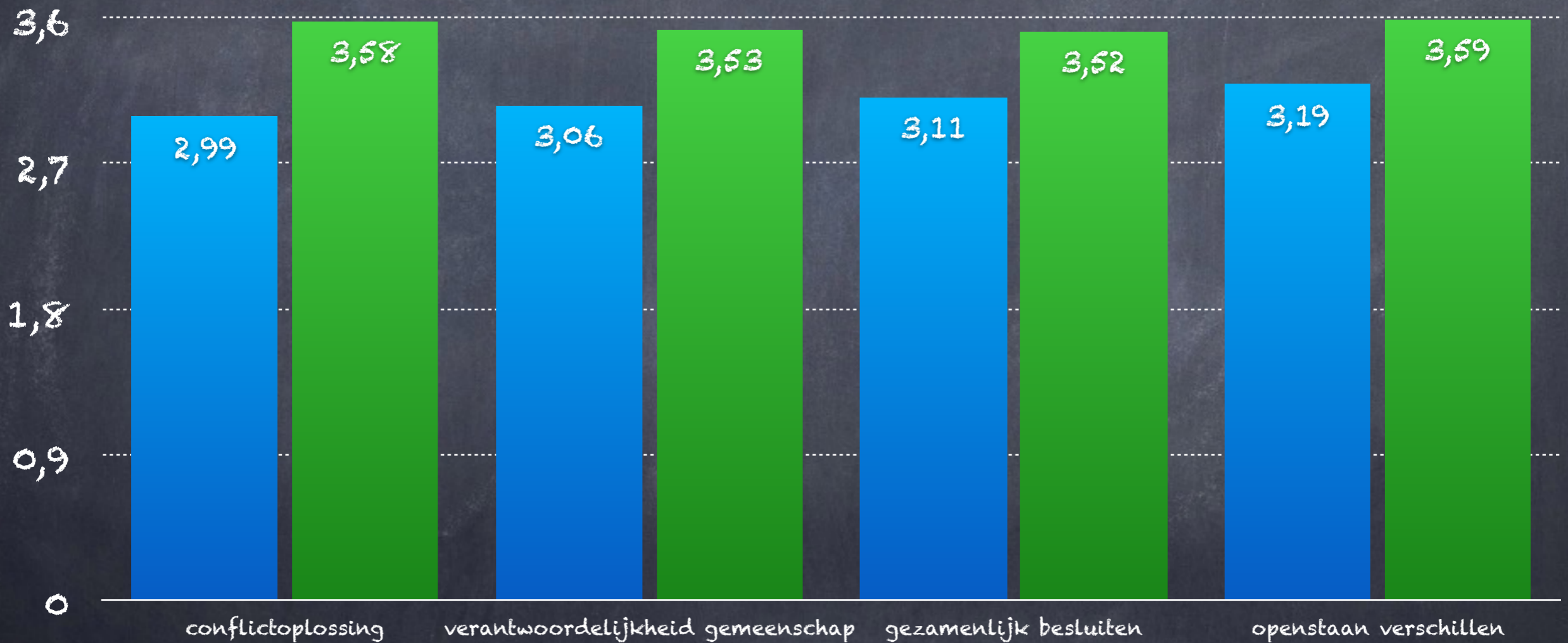
Groep van 13 startende scholen:

0-meting 1-meting

Verandering in groepsklimaat (groep van 24 scholen; nieuwe programma):

■ voor invoering
■ na 1 jaar

Wat zijn bevorderende of belemmerende factoren?

- kwaliteit aansturing van de schoolleiding
- professionele cultuur versus vrijblijvendheid
- leerkrachten die het programma op zichzelf betrekken, model staan
- draagvlak onder leerkrachten
- expliciet uitdragen van de waarden naar leerlingen, personeel en ouders

De Vreedzame Wijk

LEO PAUW
DE VREEDZAME SCHOOL

ONDERWIJS EN DE MAATSCHAPPELIJKE
VORMING VAN DE LEERLING

LEO PAUW
VAN GEDRAGSREGULERING
NAAR OPVOEDING

HET VOORKOMEN EN AANPAKKEN
VAN ONGEWENST GEDRAG
IN DE VREEDZAME SCHOOL

meer info op
www.devreedzameschool.nl